

137ste FacNieuws

8 november 2005

Nieuwsbrief van het Departement Natuur- en Sterrenkunde

BESTUUR

Afscheid professor Hubert Knops

Op 1 november 2005 is, met het afscheid van prof.dr. H.J.F. Knops, een einde gekomen aan zijn bijzonder hoogleraarschap bij het Instituut voor Theoretische Fysica. Prof. Knops was vanaf april 1997 bijzonder hoogleraar bij Natuur- en Sterrenkunde vanwege de Stichting Lorentzfonds (Leids Universiteitsfonds). Hubert Knops heeft in deze periode op zeer succesvolle wijze invulling gegeven aan de bijzondere leerstoel Theoretische Natuurkunde, in het bijzonder de statistische mechanica. Zijn goed bezochte colleges waren een waardevolle aanvulling op het onderwijsaanbod in de theoretische natuurkunde en de actieve participatie van prof. Knops in het Instituut voor Theoretische Natuurkunde droeg in niet onbelangrijke mate bij aan de goede samenwerking tussen de theoretisch natuurkundigen in Nederland. Het departement Natuur- en Sterrenkunde, en in het bijzonder het Instituut voor de Theoretische Fysica, wil prof. Knops hiervoor gaarne bedanken.

Dondershoogleraren bij N&S

In het komende jaar zullen twee buitenlandse hoogleraren elk voor drie maanden de Dondersgastleerstoel bezetten. Het gaat om prof. Miklos Redei, hoogleraar te Budapest, en om prof. Karen K. Gleason, hoogleraar aan het Massachusetts Institute of Technology, Cambridge.

Prof. Miklos Redei is een autoriteit op verschillende terreinen in de grondslagen van de natuurkunde (o.a. waarschijnlijkheid, grondslagen en interpretatie van de quantummechanica, quantumlogica, quantumveldentheorie); daarnaast is hij actief op het gebied van de recente geschiedenis van de natuurkunde (i.h.b. het werk van Von Neumann).

Prof. Karen K. Gleason is professor of Chemical Engineering en Associate Director of the Institute for Soldier Nanotechnology (ISN) at MIT. Karen Gleason is een interdisciplinaire wetenschapper met vele raakvlakken zowel binnen als buiten het Debye Instituut.

De Dondersleerstoel is een wisselleerstoel ingesteld door het College van Bestuur voor de (toen) zes bètamidische faculteiten, met de bedoeling om jaarlijks gerenommeerde onderzoekers voor enkele maanden in Utrecht als gasthoogleraar uit te nodigen. De komst van Redei en Gleason zijn dan ook een gevolg van voorstel-

len uit het programma History and Foundations of Science van het Instituut voor de Geschiedenis en Grondslagen van de Wiskunde en de Natuurwetenschappen en het programma Surfaces, Interfaces and Devices van het Debye Instituut. Ook bij de departementen Wiskunde en Informatica zullen in 2006 Dondershoogleraren te gast zijn.

De activiteiten van de Dondershoogleraren zullen in FacNieuws en BètaNieuws worden aangekondigd.

ONDERWIJS

VWO-voorlichtingsdagen 11 en 12 november 2005

Op vrijdag 11 en zaterdag 12 november 2005 worden de jaarlijkse voorlichtingsdagen gehouden. Leerlingen van de klassen 4, 5 en 6 krijgen informatie over het bacheloronderwijs in Utrecht. Op de informatiemarkt van het departement Natuur- en Sterrenkunde in het Minnaertgebouw kan men kennis maken met de theoretische natuurkunde, het twin-programma, geschiedenis en grondslagen, sterrenkunde, MFO (meteorologie, fysische oceanografie en klimaatdynamica), subatomaire fysica, natuurkundendidactiek, de studiemotor, de masterprogramma's en internationaliseringsmogelijkheden.

Voor informatie over het programma zie: www1.phys.uu.nl/studiekezers

Eerstejaars enquête Studentenmonitor Universiteit Utrecht

Half november ontvangt iedere eerstejaars student van de Universiteit Utrecht de 'eerstejaars enquête'. Daarmee krijgt elke eerstejaars student (studenten die voor het eerst staan ingeschreven voor een bachelor- of doctoraalopleiding) de kans zijn opvattingen en wensen te uiten over o.a. het studiekeuzeproces, het imago, de voorzieningen en de onderwijskwaliteit binnen de Universiteit Utrecht. De mening van de student is voor de Universiteit Utrecht van groot belang om gericht te kunnen werken aan de verdere verbetering van de voorzieningen en het onderwijs in Utrecht.

Iedereen die de enquête vóór 3 december invult maakt kans op een fraaie prijs: uit alle inzendingen worden vier winnaars getrokken, en de gelukkigen ontvangen van de universiteit een cheque ter waarde van 250,- euro.

De Universiteit Utrecht is in 1999 gestart met de Studentenmonitor: vrijwel elke student wordt tijdens de studie één of meerdere keren gevraagd

naar zijn of haar mening over het onderwijs en de voorzieningen. In de eerstejaarsenquête wordt de student gevraagd naar zijn of haar studiekeuzeproces, de ervaringen met en oordelen over het onderwijs, de begeleiding en de voorzieningen en naar zijn of haar inzet en ambities.

Indien u nog vragen hebt over de Studentenmonitor, kunt u contact opnemen met Felipe Salve, Directie Onderwijs & Onderzoek, tel. 030 - 253 40 13, e-mail F.L.Salve@uu.nl

DIVERSEN

ELFDE PRINCETONPLEIN MUZIEKFESTIJN

Het muzikale talent onder de medewerkers en studenten van het departement Natuur- en Sterrenkunde is zeer groot en ook dit jaar is dit talent weer te beluisteren tijdens het 11de Princetonplein Muziekfestijn op donderdag 22 december 2005 om 15.00 met aansluitend de departementale Kerstborrel, die omstreeks 16.00 zal beginnen.

Thursday December 22 we organize the 11th Princetonplein Muziekfestijn. When you play an instrument or like to sing this is the opportunity for you, together with other students or colleagues, to show your musical skills. We welcome all genres. Please contact us at Muziekfestijn@phys.uu.nl when you are interested.

Congres "Kleurrijk Talent" en Mozaïekprogramma 2006

I.s.m. de UVA, de VU en NWO organiseert de UU het congres "Kleurrijk Talent voor de Wetenschap" voor studenten en alumni van allochtone afkomst. Het congres is op donderdag 10 november om 14.00 uur in het Auditorium, Leuvenlaan 19. Voor informatie over het programma: www.uu.nl/kleurrijktalent

Eén van de workshops staat in het teken van het Mozaïekprogramma van NWO. NWO heeft besloten dit programma in 2006 te continueren en stelt een persoonsgebonden subsidie

(€ 180.000) voor een promotieplaats beschikbaar. De deadline voor aanvragen is vastgesteld op 9 januari 2006. Zie: www.nwo.nl/kleurrijktalent

A-ESKWADRAAT

Op 12 en 13 november 2005 worden in Stockholm de **NW-Europees Kampioenschap Programmeren (ESCapade)** georganiseerd. Ook vorig jaar hebben studenten van A-Eskwadraat hieraan meegedaan. Zie de webpagina: www.nada.kth.se/contest/nwerc/

Op vrijdag 9 december 2005 is er een **excursie naar DSM in Geleen**: samen met 7 andere natuurkunde studieverenigingen is A-Eskwadraat uitgenodigd bij DSM in Geleen. Dit internationale bedrijf dat wereldwijd actief is op het gebied van producten voor de voedingsindustrie en de farmaceutische industrie, hoogwaardige materialen en industriële chemicaliën heeft een interessante dag samengesteld met o.a. diverse presentaties, een bustour over het fabrieksterrein en een workshop. Uiteraard wordt de dag afgesloten met een borrel. Aanmelden kan via een e-mail te sturen aan: spocie@a-eskwadraat.nl Er zijn per vereniging maar een zeer beperkt aantal plaatsen beschikbaar, dus wees er snel bij!

>>> AGENDA <<<

PROMOTIES

De promoties vinden plaats in het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht.

woensdag 23 november 2005

mw.drs. C. Wang
Magnetohydrodynamic study of plasma channels for use in laser wakefield accelerators
promotoren: prof.dr. R. Keppens & prof.dr. J.P. Goedbloed
aanvang: 10.30

dinsdag 6 december 2005

drs. A-P. Hynninen
Phase behavior of charged colloids and the effect of external fields
promotor: prof.dr. A. van Blaaderen
copromotor: dr. M. Dijkstra
aanvang: 10.30

maandag 12 december 2005

mw.drs. C.G. Christova-Zdravkova
Binary colloidal crystals
promotor: prof.dr. A. van Blaaderen
aanvang: 16.15

vrijdag 16 december 2005

ir. M. Schaeffer
Jazzing up the climate debate. Exploring non-linear behavior in the climate system
promotor: prof.dr.ir. J.D. Opsteegh, prof.dr. H.B.J. Leemans
copromotor: dr.ir. F.M. Selten
aanvang: 12.45

COLLOQUIA, SYMPOSIA, E.D.

Algemeen Fysisch
Colloquium
vrijdag 25 november 2005
prof.dr. Thomas

Peitzmann
aanvang: 15.30, Minnaertgebouw 208, na afloop (om ± 16.30): borrel
info: www.phys.uu.nl/colloquium/
dinsdag 8 november 2005

IMAU Colloquium
prof.dr. J. Lelieveld (MPI, Mainz):
Changing self-cleansing capacity of the atmosphere
aanvang: 16.00, BBL 430

woensdag 9 november 2005

Colloquium Inst. Theoretische Fysica
prof.dr. P.G. De Gennes (Coll. de France, Paris):

The nature of memory objects in the brain
aanvang: 16.00, Aardwetenschappen
Klein, Budapestlaan 4

donderdag 10 november 2005

Studium Generale
dr. F.A. Muller (Natuurkunde, UU):
Einstein, God en de Schepping
aanvang: 20.00, Senaatszaal Academiegebouw

vrijdag 11 en zaterdag 12 november 2005

VWO-voorlichtingsdagen
zie de webpagina:
www1.phys.uu.nl/studiekiezers

vrijdag 18 november 2005

Symposium Debye Instituut Computational Science
10.00-16.00, gebouw
Aardwetenschappen
zie: www.phys.uu.nl/~vlugt/dcss2005

vrijdag 18 november 2005

Fysisch-Mathematisch Seminar
prof.dr. Philip Candelas (Oxford) en prof.dr. Duco van Straten (Mainz)
15.15-17.00, Wiskunde gebouw, kamer 611

dinsdag 13 december 2005

Natuurkundig gezelschap te Utrecht
prof.dr. A.P. Hollander (VU, Amsterdam): *Grenzen aan sportieve prestaties*
Het fysiek prestatievermogen van de mens, zoals dat bijv. tot uiting komt in de sport, kent grenzen. Bepalende factoren daarbij zijn o.a. uithoudingsvermogen, spierkracht en coördinatie. Ongeveer 90 jaar geleden werd het mogelijk om een eenduidige maat toe te kennen aan het begrip uithoudingsvermogen, namelijk de maximale zuurstofopname. In de loop van die negentig jaar blijkt de maximale zuurstofopname van (top)sporters nauwelijks te zijn toegenomen. Met betrekking tot deze factor kan gesteld worden dat de grens van het prestatievermogen wel ongeveer bereikt is. Omdat het menselijk prestatievermogen veel meer door genetische factoren dan door training wordt bepaald, valt ook door middel van training geen aanmerkelijke verbetering te verwachten. In hoeverre de grenzen van spierkracht en coördinatie reeds zijn bereikt, is minder duidelijk. De vraag of langs die weg nog aanzienlijke prestatieverbeteringen verwacht mogen

worden, is niet eenduidig positief te beantwoorden.

Toch blijven met grote regelmaat wereldrecords nog steeds verbeterd te worden. Een boeiende vraag is dan ook waarom gegeven de beperkingen in het menselijk prestatievermogen, er nog steeds wereldrecords verbeterd worden. Op een aantal aspecten van die ogenschijnlijke tegenstelling zal worden ingegaan.

Ook studenten zijn van harte welkom.
aanvang: 20.00, grote collegezaal van het Gebouw voor Aardwetenschappen, De Uithof (te bereiken via de ingang van het BBL, Princetonplein 5). Méér informatie: www1.phys.uu.nl/nat-gez/

UIT / IN DIENST

UIT DIENST

september 2005

dr. K. Tziotziou (SIU), prof.dr. C.A. Norman (SIU), dr. D. Panja (ITF), dr. N.P. Proukakis (ITF), drs. K. Brendel (ITF), drs. M.H. Both (HIFM), ir. O. Kool (CND)

oktober 2005

ing. J. Leideman (IGF), mw.dr. M. Kraus (SIU), drs. M.H. Broeken (IMAU), drs. G.M. Falco (ITF),

IN DIENST

september 2005

dr. J. Vink (SIU), mw.mr. J. de Swart-Gijsbers (IMAU), mw.drs. M.M. Goronea (IMAU), drs. E. van Sebille (IMAU), prof.dr. P. Grassberger (ITF), dr. G. Rigopoulos (ITF), dr. H. Sahlmann (ITF), dr. D. Robles-Llana (ITF), drs. T.M. Janssen (ITF), drs. J. Kuipers (ITF), ing. E.M. Ader (SAP), mw.drs. K.Mai (SAP), dr. R.J. van Beers (HIFM), drs. M.A.T. Marechal (DIN)

oktober 2005

mw.dr. M.A. Lugaro (SIU), mw.ir. P.M. van der Werf (IMAU), dr. J.J. Henson (ITF), dr. P.J. Engquist (ITF), dr. A. Starodubtsev (ITF), dr. F.S. Saueressig (ITF), dr. J.A.E.F. van Dongen (IGG), D.S.M. Karlsson MSc (HIFM), drs. A.F. Demirors (DIN)

FACNIEUWS

Voor **FacNieuws 137** en een overzicht van alle nummers zie:

www1.phys.uu.nl/facnieuws/

Redactie van FacNieuws

Leonie van Echtelt BBL 152 tel. 2922
Saskia Meesters BBL 152 tel. 3047
Peter Mertens BBL 155 tel. 2725
Roelof Ruules BBL 011e tel. 9089

e-mail: facnieuws@phys.uu.nl

VOLGENDE FacNieuws:

FacNieuws 138 verschijnt op **dinsdag 22 november 2005**

DEAD LINE FacNieuws 138: vrijdag 18 november 2005